Ն.6858 1893 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 13 ՇՈՒՐԱ ԷՐԹԷՍԻ 34 ԻՒՆՃԻՒ ՍԷՆԷ ١٣١١ ژەمەزىل ئەۋۋەل ١٦ Ն. 6858

Մանզումէի Էֆքիար

منظومهٔ افكار

صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
فروت یانوسیان
مطبعه و اداره خانه‌سی
باب عالی جاده‌سنده ٣٦ نومرولی
دائرهٔ مخصوصه‌در

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte, 36

ԱՊՕՆԷ ՊԷՏԷԼԻ

	Մէկել է։	Ամբ. մալէ
Իսթամպօլ իչին	80	40
Թաշրա իչին վէ պուրատա քսսթա իլէ կիւտէնէր	100	50

Ղազէթամզը հաֆթատա իքի տէֆա եանի չարշէմպիհ վէ ճիւմաա իրթէսի կիւնլէրի նէշր օլունուր։

Սահիպի իմթիյազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մանզումա վէ էտարէհանէսի
պաղը Ալի ճատտէսինտէ 36 Նիւմէրօ

30 ԲԱՐԱ 30

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte, 36

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Տիւնքի ճիւմաա կիւնիւ Սէլամլըգ ըէսմի ալիսի Համիտիէ ճամիի չէրիֆինտէ իճրա պույրուլմուշտուր։

Իշպու ըէսմի ճէլիլի սէյր ու թէմաշա իթմէք իւզրէ պիր խայլի մէօթէպէրանը էճանիպ տաեիրէի մախսուսէտէ հաղը պուլունմուշլարը։

Սէլամլըգ ըէսմի ալիսինտէն սոն րա, շաեան պույրուլան միւսաատէի Սէնիեէի հաղրէթի Բատիշահի իւզերինէ, Ռօմանիա սէֆիրի ասալ Մ. Միթիլինէօ ճէնապլէրի, սուրէթի խուսուսիեէտէ հուզուրու Շէվքէթմէվֆուրու հաղրէթի Թաճատարիտէ շէրէֆ մէսուլէ նայիլ օլմուշտուր։

— Մէրսին միւթէսարրըֆլըղը Պուրտուր միւթէսարրըֆը սաատ. Ահմէտ Արիֆի պէյ էֆ. հաղրէթլերինէ թէֆվիզ պույրուլմուղու կիպի, Պուրտուր միւթէսարրըֆլըղը տախի Մէրսին միւթէսարրըֆը սաատ. Ֆէհիմ բաշաեա թէվֆիզ պույրուլմուշ տուր։

—Դրէսիտէ Ֆամիյլ նամբյլա, կէչէնտէ Բարիզտէ թէչէքքիլ իտէն բիեանգօ շիրքէթինին, Տէրսաատէթ աճէնթէլիկինէ թային օլունան, Գալաթատա Թիւնէլ խանընտա եաղըճեան Նազարէթ էֆ. Նին թահթը իտարէսինտէ օլարագ, Մէմալիքի Շահանէնին սաեիր թարաֆլարընտա տախի պիրը շիւպհ քիւչատ իտիլիպ, իճրաի մուամէլաթա պաշլանըլտըը, վէ պունա միւմասիլ, տիկէր պիր գաչ բիեանքօ շիրքէթինին տախի, մէվճուտ պուլունտուղու իսթիխպար օլունուպ, պունլարտան հիչ պիրինի բուխսաթը ըէսմիյէի հայիզ պուլունմատըղը ճիհէթլէ, օլ պապտէ իսթիյզանը մուամէլէի միւթէզամմին Տախիլիեէ նէզարէթինտէն օլունան իսթիֆատա ճէվապէն, Մէմալիքի Շահանէտէ բիեանգօ քէշիտէի մէմուրու օլտուղունտան, Եաղըճեան Նազարէթ էֆէնին իտարէսի թահթընտա պուլունան, մէզքուր բիեանգօ շիրքէթլէրինէ սէտտ ու պէնտիյլէ պէրապէր, տիկէր պունա միւմասիլ շիրքէթլէր հաղգընտա տախի, Ֆափիա վէ Թիճարէթ նէզարէթինտէն մալիւմատ իսթիհսալ օլունմասընա, մէճլիսի խասսը վիւքէլաճա գարար վէրիլէրէք, նէզարէթի միւշարիէյհատան իսթիյզանը քէյֆիեէթ գըլընմըշ օլտուղու, թարաֆը Սատարէթբէնահիտէն պիլտիրիլմէքլէ, պէր մէճլիսի գարար իղթիզասընը իյֆասը էմր ու իչար պույրուլմուշ օլտուղունտան, զիքր օլունան շիրքէթին, Մէմալիքի Շահանէտէ մէրքէզի իտարէսի Իզմիր օլտուղունտանլաշըլմաղլէ, մէնի մուամէլաթը Այտրն վիլաեէթինէ էմր ու իչար իտիլմիշ, վէ տիկէր մահէլլերտէ պուլունան շիպէլէրինէ տախի, մէնի մուամէլէ իթտիրիլմէսի հաղգընտա, իճապ իտէնլերէ էվամիրի լազըմէ եաղըլմըշ օլտուղունտան, սաեիր բիեանգօ շիրքէթլէրինէ տախի, հիւքիւմէթի Սէնիեէնէ մուսատտադ, վէ եա զայրի մուսատտադ օլուպ օլմասըղը հաղգընտա թամիդի թահդըգաթլա, օնա կէօրէ իճրաի մուամէլէ իտիլմէսի հաղգընտա, իճապ իտէնլերէ էվամիրի մախսուսէ վէրիլմէկի իչիտիլմիշ տիր։

—Դաաթամունի վիլաեէթինէն էն պիրինճի մահուլաթընտան մատուտ օլան թիֆթիք քէչիլերինէ հուսուլու թէզաեիւտի էսպապընը իսթիքմալի զըմնընա, Օրման Մատէն վէ Զըրաաթ նէզարէթ Իլլէ այիրէի աեիտէսի պէյնինտէ թաաթիի մուխապէրաթ իտիլմէքտէ օլտուղու մէսմուլ չտուր։

Եէտի գըթա զըրհլըտան մուրէքքէպ, պիր Իթալեա ֆիլօսուֆ գարիպէն Բիրէեէ ուղրաեարադ, օրատան Իզմիր լիմանընա կէլէճէկի իչիտիլմիշտիր։

—189 4-սէնէսինտէ, Պէլճիգատա Անվերս չէհրինտէ քիչատ իտիլէճէք օլան սերկիեէ, հիւքիւմէթի Սէնիեէնէն տախի իշթիրագը, Պէլճիգա հիւքիւմէթի թարաֆընտան իլթիմաս իտիլմիշ օլտուղու եազըլմըշ իտի։

Պու քէրրէ խապէր ալընտըը՝ նա կէօրէ, Պէլճիգա հիւքիւմէթի, հիւքիւմէթի Սէնիեէնէ պայիսի թէսհիլաթ օլմագ իւզրէ, Շիգակօ սերկիսինտէն էեատէ օլունճագ էշեա վէ էմթաաի Օսմանիեէնին, տօղրուտան տօղրուեա Անվերսէ իյսալի իլթիմասընտա պուլունմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, Թիճարէթ վէ նաֆաա նէզարէթի ճէլիլէսինճէ, քէյֆիեէթին Պապը Ալիտէն իսթիյզանընա գարար վէրիլմիշտիր։

—Իզմիրտէ Դարշը եագատան կէլմէքտէ օլան պիր գատընը էթվարընտան շիւպհէլէնմէքլէ, մէրգուումէնին իւզրէի արանըլտըգտա, իչ գաթ էլպիսէսինտէն գաչագ էշեա զուհուր իթմիշ տիր։

Մէրգուումէնին, Իզմիր Սիլահ մաղազալարընտան պիրինի գաչագ ճըը օլտուղու իւմիտ իտիլմէքտէ օլուպ, իսթիճվապա իպթիտար օլունմուշտուր։

—Մէմալիքի էճնէպիեէտէն, Մէմալիքի Շահանէեէ իտխալ օլունան խամ իրէք վէ պու կիպի էշեանընը սուրէթի իտխալ վէ իսրաֆը հաղգընտա, Պապը Ալիճէ պաղը միւզաքերաթ վէ թէտգըգաթ ճէրէեան իթմէքտէ, վէ պու պապտէ տէվաեիրի աեիտէսինտէն իսթիֆսարը միւթալեաթ գըլընմագտա օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Դաչագ ճըլըղըն մէնի զըմնընտա սէվահիլի Օսմանիեէտէ քէշթու կիւզար իթթիրիլմէսի, Ռէժի ի տարէսինճէ միւթէսավվէր օլտուղու եապըլմըշ օլան վաքօրլար իչիւն, լազըմ կէլէն սիւվարի վէ զապըթան վէ թաեիֆէնին, Պահրիեէ զապիթանըյլա սիւֆինէի Շահանէտէ պուլունան թաեիֆէ մէեանընտան ինթիլապ վէ թայեինի, Պահրիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի իլէ, իտարէի մէզքուրէ պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւզաքերաթտա գարարլաշըրըլմըշ օլտուղու, վէ գարարը վաղըրն, Պապը Ալի ճանիպի սամիսինճէ թաստիգ պույրուլտուղու «Մանիֆէօր» եազըեօր։

—Նարօլիտէն Պաթումա կիթմէք իւզրէ, իչ կիւն էվվէլ, Զանագ գալէսինտէն ըրրաթիգասընը արպ եօլա չըդմադ իւզրէ պուլունան պիր Ինկիլիզ եէրք վաբօրու, Իտարէի Մախսուսէնին չամանտարասընա չարբըպ սագաթլանմըշ օլմաղլէ, ղարգ օլմասընտան դուրթարըլմասը իչիւն, սէրիան պիր տօլապ տուպասը կէօնտէրիլտիկի մահէլինտէն իշար օլունմուշ տուր։

—Թաշրալարճա թահրիրի նուֆուս մուամէլաթընը պիր գաթ տահա թէնսիգ վէ թանզիմի էսպապընը իսթիքմալի իչիւն, նուֆուս մէմուրլարընը իճրասընա միւքելլէֆ օլտուղլարը մուամէլաթը թէֆթիշիեէնին, նուֆուս նազըրլարը միսիլլու սէնէտէ պիր տէֆա իֆա իթտիրիլմէսի խուսուսունա իրատէի Սէնիյէեի ճէնապը Բատիշահի Շէրէֆսուտուր պույրուլմուշ օլմաղլէ, Մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինճէ իճրաեի իդթիզասը հաղգընտա իճապ իտէն մուամէլաթընը տէրատէթ իտուկի իշիտիլմիշ տիր։

—Պու սէնէ Մաղնիսա մէզրուաթընճա, ֆէվգէլատէ ասարը ֆէյզ ու պէրէքէթ կէօրիւլմէքլէ։ մահսուլաթ ֆիեաթը քէսպի թէնզիլ իթմիշտիր, պուղտաերն պիր օգգասը, մահէլլի ագչէ բաեիճիյլէ 30-35 բարա օլուպ արբա, պաղլա, ֆասուլեա, բամուգ վէ սիսամ մահսուլաթը, ֆիյեաթը մէօթէտիլէ իլէ սաթըլմագտա տըր։

Մաղնիսա սանճաղը պաղլարընճա տախի, բէք զիեատէ ասարը պէրէքէթ կէօրիւնիւպ, բէք չօգ գուրու իւզիւմ մահսուլու ալընմըշ իսէտէ, մահսուլու մէզքիւր ըէվճաբընը հասէպիյլէ, զիւրրաբն թէհվինի իհթիեաճաթընա մէտար օլմամագտա տըր։

Զըրաաթ պանգասը տախի, հէնուզ քիմսէեէ բարա իգդաղ իթմէտիկի ճիհէթլէ զիւրրաբն, պանգատան իւմիտ իթտիքլերի մուամէլէնէթտէն տախի մահրում օլմագտա օլտուգլտրը մահէլլի մէզքիւրտէն եաղըլմըշտը։

—Իճատա օլունան Օսմանը տիւմանսըզ պարութունուն իմալի իչիւն, ինչա գըլընճագ օլան ֆապրիգաեի Հիւմաեունուն պիր նիմունէսի օլմագ իւզրէ, Տէրսաատէթ ճիվարընտա՝ ինչասընա՝ պաշլանընան պինա խթամ՝ պույրմաղլէ, նիմունէ օլարագ, մէզքիւր պարութտան իմալ օլունմաչս պաշլատըղը իշիտիլմիշտիր։

—Թաշրալարճա պիր թագըմ մէօհթէքիր վէ միւրապպահաճըլար, շիֆթճի էհալիեէ իգդաղ վէ իթտիքլերի ագչէ վէ զախիրէլերէ ֆահիշ կիւզէշթէրէր զամմ ու իլավէ իլէ, ազ վագըթ իչինտէ պօրճլուլարընը, քէնտիլերինէ թէֆտիեէեէ միւգթեատիր օլամաճաճագ տերքճեատէ պօրճու պըրագտրգտան սօնրա, էմվալ վէ էմվագ զապթ իթմէք, վէ երպապը պրրաաթընեթիշտիրտիքլերի զախիրէլերի, հէնուզ խարման հալինտէ իքէն գաթթարագ, իտարէլերի մզգտարընը տահա աղը շուրութ իլէ, զիւրաա վէրմէք կիպի, հալլերէ գըեամ էյլէմէքտէ, վէ պու խարմանլարը, էքսէրիեա, աշար միւլթէղիմ վէ մէէմուրլարընը վիւրուտենտէն էվվէլ, գալարըմալարը հասիպիյլէ, վարիտաթը էօշրիեէ տախի թահսիլ օլունամաերպ պագաեատա գալմագատա օլտուղու, իշարաթը վագատատան անլայրըմըշտըր, մատտէի իհթիքեաբ իսէ, էօթէտէն ալերու մէմնու օլուպ, մէօհթէքիրլերին վէ միւրապպահաճըլարըն, էհալիի մէմնէքէթի, վէ խաղինէի Տէվլէթի, չու սուրէթլէ ըղրարա եօլ պուլմալարը, հիւքիմ մէմնուսիեէթին մէմուրիյնի աեիտէսի թարաֆընտան մուհաֆազասընա հաղգըյլա իթինա վէ իհթիմամ օլունմամասընտան իլերու կէլմիշ օլաճաղը տերքեաբ, վէ պու հալին ատէմի ճէվազը իսէ, աշիքեաբ օլտուղունտան, պոչ եօլտա ճէրէեան իթմէքտէ օլան մուամէլաթ, էզսէրէ նէվ նազարը թէտգիգտէն կէչիրիլէրէք, միւրապպահաճըլարընն մահտուտ վէ մուայէնէ օլան մըգտարատան զիեատէ ֆափզ զամմըյլա ֆուդարաեի էհալիեի մաղտուր իթմէկէ թէչէպպիւս իթտիքլերի թադտիրտ, իդրազաթը, էրպապը վուգուֆ վէ իթիմատտան, վէ մէօհթէքիրլիք, վէ միւրապպահաճըլըգիլէ մէելուֆ օլմաեան, վէ անլէրէ միւնասէպէթի պուլունմաեան թագըմտան միւրէքքեպ, մահէլլերինճէ պիրէր գօմիսիօն թէչքիլիյլէ, հիսապաթը բույեէթ իթտիրիլիպ, ֆահիշ մաթլուպլարընը պիթթէնզիլ, վէրտիրիլմէմէսի, վէ խարմանլարտան տախի, միւրապպահաճըլարա, վէ մէօհթէքիրլերէ, զախիրէ ալտրրըլմաեիպ, պունա ատէմի բիաեէթ կէօսթէրէճէք օլանլար հաղգընտա մուամէլէի միւթէրէթթիպէի գանունիեէնին իֆասը էսպապընը իսթիքմալի, պու քէրրէ թամիմէն թավսիեէ վէ իչար օլունմուշ տուր։

ՏԷՀՇԷԹԼԻ ԶԷԼԶԷԼԷ

Թէհէրանտան Լօնտրաեա եազըլան պիր թէլէկրաֆնամէտէ, Մէշհէտ շէհրինին չիմալի զարպիսինտէ, վէ Ամբէք նէհրինին սօլ գըերսընտա քեայինի, Դուշան շէհրինտէն պաղգա, Մէշհէտ շէհրի տախի պիր զէլզելէտէն քեամիլէն խարապ օլմուշ տուր։

Մէշհէտ Խօրասանը մաղաբրը իտարէսի օլուպ 70.000 նուֆուսու չամիլ, վէ զիեարէթկահ օլմաղլէ մայիլմ վէ մէշհուր տուր։

ՐԷՍՄԻ

Գօլէրա միւսապէյինինտէն, էլպիսէսիյլէ պէրապէր կէօեա եիւզլերինին տախի Ագ Սիւլիւմէն, վէ Ասիտ Ֆէնիք իլէ Թաթհիր իտիլմէսինտէն տօլաեի, պունտան մէսմումէն (զէհիրլենէրէք) վէֆաթ իտէնլէր օլտուղու, վէ էհլի Իսլամտան, գօլէրաեա թութուլուպ, վէֆաթ իտէնլերին զասլ օլունմաեարագ, Ճվէ ճէնազէ նամազլարը զըլընմաեարագ տէֆն իտիլմէքտէ պուլունտուղու եօլունտա, պիր թագըմ չայեաթ տէվէրան իթմէքտէ օլուպ, հալպու քի, պիտէֆաթտախի իլան զըլընըզը իւզրէ, գօլերի միւսապիյինին, էմրի թէտավիսինտէ, աֆրպպաի միւսթախտէմէնին ուսուլու ֆէննիեէ տայիրէսինտէ իթինա վէ Ջտիգաթը մախսուսէլերի տերքեաբ օլտուղու կիպի, թաթհիրաթ վէ թանզիֆաթ իչիւն, իսթիմալ օլունմագտա օլան միւզաքը թէաֆիֆիւն էճզանընն տախի, հիչ պիր տէֆա թէսմիմի միւսթէլզիմ օլաճագ սուրէթտէ, մըգտարը ֆէննիսինտէն զիեատէ իսթիմալ օլունմատըղը չիւպհէսիզ օլտուղունտան, վէ էհլի Իսլամտան օլսուն, վէ էհալիի՝ զարի միւսլիմէտէն պուլունսուն, հիչ պիր քիմսէ հաղգընտա, պիր կէօնա եօլսուզ մուամէլէ վուգու պուլմաերպ, Միւսլիմանլար հաղլարընտա տախի, քէնտի ֆէրին ու մէզհէպլերի իճապընճա, իֆաեի մուամէլէ իտիրմէքտէ պուլունտուղունտան, օմիսիլլու արաճիֆին ասլ ու էսասը օլմաերպ, պու կիպի բիմաեաթ վէ չայեաթա, երպապը ինսաֆը հիչ պիր վէճհլէ ինանմաեաճագլարը թապկի պուլունմուշ, վէ պու պապտէ Մապէյնի Հիւմաեունու ճէնապը Միւլիւքանէ ճանիպի Ալիսինտէն։ Շերէֆվուրու պուլան սիւալը Ալի իւզերինէ տախի, պէր վէճհի մուհարբեր հաղգըգաթը քէյֆիեէթ արզ իտիլմիշ օլմաղլէ, ամմէնին մալիմիւ օլարագ, պու կիպի չայեաթըն սըրֆ արաճիֆտէն իպարէթ պուլունտուղու պիլինմէք իւզրէ, իլանը քէյֆիեէթէ իպթիտար օլունտու։

* * *

Թըշրինի սանինին 11-ինճի բէնճշէնպիհ կիւնիւ ագշամընտան ճիւմաա կիւնիւ ագշամընա գատար 24 սաաթ զարֆընտա, գօլերա վուգուաթընա 43 քիչի միւսապ օլարագ 23 քիչի վէֆաթ իթմիշ տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր հաղրէթլերի, էվվէլքի կիւն, Ատիեէ վէ մուախխէրէն Տախիլիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի տայիրէլերինէ կիտերէք, տէվլէթլու նաղը բաշալար հաղարաթըյլա միւլագաթ էյլէմիշտիր։

Ս. Էջմիածին Կաթողիկոսու հաղրէթլերի, Արարատ նամ բիսալէի մէվզուաթէնին էմրի թահրիրինէ պիղզաթ իճրաի նէզարէթ իթմէքտէ օլտուղու կիպի, նէշր օլունաճագ սօն նիւսխէսինի տախի, միւշաիրլէյհ ըէյիսի բուհանի, քէնտիսի գալէմէ ալմագտա պուլունտուղունու թիֆլիստէն եազըլմըշ տուր։

Գեր. Տ. Աբրահամ եպիսկոպոս Մամիկոնեան, Գումգաբու տըշարընը Ս. Յարութիւն քիլիսէսինէ ֆարոզիչ թայեին օլունմուշ տուր։

ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

(1689 թվականից)

Ինչպես գրում է «Հիշողությունը», Ժամանակագրությունը «Հայոց աշխարհ» անունով մի գրքույկ է, որը հրատարակվել է Մոսկվայում 1689 թվականին։ Գրքի հեղինակը Ստեփանոս Ղարիբն է, որը ծնվել է Ղարաբաղի Ղարիբ գյուղում։ Գրքի նպատակն է ցույց տալ հայերի անցյալը, նրանց հերոսական գործերը, նրանց մշակույթը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է Ալեքսանդր Մակեդոնացուն, Տրդատ թագավորին, Վարդան Մամիկոնյանին, Գրիգոր Նարեկացուն, Ներսես Շնորհալուն, Հովհաննես Սարկավագ Գրիչին։ Գրքի մեջ նկարագրվում է Հայաստանի աշխարհագրությունը, նրա գետերը, լեռները, քաղաքները։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց լեզուն, գրերը, մատենագրությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց եկեղեցին, նրա սրբերը, նրա տաճարները։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց թագավորները, նրանց գործերը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց զորավարները, նրանց հաղթանակները։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ազգաբնակչությունը, նրա բնակավայրերը, նրա զբաղմունքները։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց հարևան երկրները, նրանց հետ հարաբերությունները։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց հավատքը, նրա սովորությունները։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ազգանունները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ամսանունները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց տոները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց զենքերը, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց հագուստը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց սեղանը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ամուսնությունը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց թաղումը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց դատաստանը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց դպրոցները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց գրադարանները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց նավերը, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ջրերը, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց անտառները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց հանքերը, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց գինիները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ոսկերչությունը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց նկարչությունը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց երաժշտությունը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց պարերը, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց խաղերը, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ուրախությունները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց վշտերը, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց հիվանդությունները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց բժշկությունը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց գյուղատնտեսությունը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց առևտրը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց արհեստները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ճանապարհները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց կամուրջները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ջրաղացները, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց հացը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց գինին, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ոսկին, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց արծաթը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց պղինձը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց երկաթը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց փայտը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց քարը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ավազը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց հողը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ջուրը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց օդը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց երկինքը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց աստղերը, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց արևը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց լուսինը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ամպերը, նրանց նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց անձրևը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ձյունը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց կայծակը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց որոտը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց մառախուղը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց գարունը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ամառը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց աշունը, նրա նշանակությունը։ Գրքի մեջ հիշատակվում է նաև Հայոց ձմեռը, նրա

ըսենք թէ ինչպէս մեր մէջ, նոյնպէս ամէն ազգի մէջ կան կարգ մը բանաստեղծներ, որոնք գործ և աշխատութիւն մէկ կողմ թողած երազուն ու թափառիկ կեանք մը կը վարեն. ասոնց համար արեւ, լուսին, հորիզոն, ծով, լեռ, դաշտ, ծաղիկ, օխակ և խաչալ կայ միայն որ դարերէ ի վեր կրսեն ու կերգեն՝ վերեւցուցուած միշտ միևնոյն նիւթերու վրայ, անգլիացի մարդասիրական ընկերութիւն մը խրդճալով այդ կարգի թշուառներու վրայ, զանոնք աշխատասիրութեան վարժեցնելու համար յիշեալ ընտիր միջոցը խորհած է զոր այն աստիճան խեղաթիւրուելով հրատարակուած էր այդ թերթին սէջ.

Հ.

ԽԱՐԻՃԻԵԷ

Բարիստէ պուլունան Տահօմէյ գերալը Պէհանզէնին հէյեթի սէֆարէթի, Լիվերբուլա մուվասէլէթ իտէր իթմէզ Լակօսա միւթէվէճճիհէն պիր Ինկիլիզ վաբօրունա պինմիշլեր տիր.

Մէզքիւր հէյեթի սէֆարէթ, Բարիստէ պուլունտուգլարը միւատէթճէ, նէ բէեիսի ճիւմհուր հազրէթլէրինին, վէ նէտէ, բէեիսի միւքէլլանը նէզտինէ դապուլ օլունմամը օլտուգլարընտան, բէեիսի ճիւմհուր հազրէթլէրինին նամընա պիր մէքթուպ պըրագտըգտան սոնրա ավտէթ իթմիշլեր տիր.

Մէքքուպունուն սուրէքի շու տուր

Բէեիսի ճիւմհուր Մ. Գարնջ ճէնապլէրինէ,

Պիզ, սուլհ ագտ իթմէք, վէ Ֆրանսա վէ Տահօմէյ արասընտա թէհատիւս իտէն իսթիլֆաթ հագգընտա սէօյլէշմէք մագսատը յլա, կէրէք զաթը ալիւէրինին, վէ կէրէք Ֆրանսա միւքէլասընը կէօրմէք իւզրէ, գերալ Պէհանզէն թարաֆընտան Ֆրանսաեա կէօնտէրիլմիշ իտիք.

Իսթիլաֆը հազրէթ, Տահօմէյտէ իքի տէֆա թէսվիրէ իտիմիշ իսէ. տէ, իքի տէֆատա, պիր հիւանիւ նէթիճէ հասրլ օլմամշ տըր, պուլնուն իչիւն տիւր քի, գերալ Պէհանզէն սիւֆէրասընը Ֆրանսաեա կէօնտէրմէէ գարար վէրմիշ տիր.

Հալպու քի Ֆրանսա հիւքիւմէթի պիզի գապուլ իթմէք իսթէմէտիկինտէն, վէ Ֆրանսանըն հավասը սօվուգ օլուգ, տահա զիեատէ միւտատէթ օթուրամաեաճաղըմըզտան, կկթմէքտէն պաշգա չարէմիզ գալմամշ տըր.

Պիզ ագտը սուլհա մուվաֆֆագ օլամատըգ, հէման ճէնապը Հագգ թէէմինի սուլհ ու սալահ էյլէսին.

Շիտտէթի պէրուտէթ թէհամմիլ իտէմէտիկիմիզտէն, պու ագշամ հարաքէթ իտէօրուզ.

Ֆրանսըզ զապթընտա պուլունան Վիյտա սահիլինէ չըգըպ, գերբալեմըզ եանընա կիթմէկէ, օլ հավալիտէ պուլունան մէհմուրիյնի տաքէրիեէսի թարաֆընտան միւսաատէ օլունմասը իչիւն պէօեիւք Գանարի ատասընա պիր բուխսաթ թեզքէրէսի կէօնտէրմէնիզի ըճա իտէրիզ.

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Ինկիլթէրա սէվահիլինտէ չիտտէթլէ տէվամ իթմիշ օլան ֆուրթունա էնասընտա Ֆավօրիեէթ նամ Ինկիլիզ սէֆինէսի լիմանա կիրէմէեիպ սիւվարի վէ թայֆէսիյլէ պէրապէր զարգ ու թէլէֆ օլտուգու կէօրիւլմիւշտիւր.

Գարտիֆտէն հարաքէթ իտէն կօվանօնամ վաբօր տախի, սիւվարի վէ թայֆէսիյլէ զարգ օլմուշտուր. սօնրատան գաղա մահէլլինտէն կէչմիշ օլան խորնանս նամ Ֆրանսըզ պըրիգի, ֆուրթունանը չիտտէթիյլէ պէրապէր ատնիկ իւզէրինտէ պիր քաչ քիլոմէթրա չափալամագտա օլտուղունու կէօրմիւքտէ, իւզէրլէրինէ վարըպ, 4 քիլի գուրթարըլմըշ, վէ պունլարըն կօվանօ թայիֆէսինտէն օլտուգլարը, վէ մէզքիւր վաբօր իլէ 50 քիլոմէթրա զարգ օլտուղու իֆատէլէրինտէն անլաշըլմըշտըր.

Պունլարտան մատա պիր գաչ կէմի տահա զարգ օլմուշ իսէտէ սիւվարի վէ թայֆէլէրի գուրթուլմուշլարտըր.

Լիզպօնտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Բօրթէկիզ սէվահիլի ասչըգլարընտա, Սէն Բոլ իսմինտէ պիր Ֆրանսըզ վաբօրու զարգ օլմուշ, վէ սիւվարի, եօլճու վէ թայիֆէսի իքի սանտալա պինմիշլեր իսէտէ, պիրինճի սանտալ 10 քիլի իլէ սալիմէն սահիլէ մուվասէլէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, սիւվարիներին պինտիկի, վէ տահա զիեատէ նուֆուսու համիլ պուլունտուղու սանտալ զայպ օլմուշտուր.

Ինկիլթէրատա Սգօչիա քէօմիւրմատէնլէրինտէն պիրիսինտէ աթէշ զուհուր իտիպ, մատէն գուեուլարընտա պուլունան 50 գատար ամէլէնին հաեաթը թէհլիքէտէ օլտուղու Լօնտրատան չէքիլէն պիր թելէկրաֆնամէտէ պէեան օլունուեօր.

Ինկիլթէրա ճէնէրալլարընտան Մագտոնալ, կէչէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ աթա պինմիշ օլարագ, Հայտ Բարգտան ավտէթ իտէր իքէն, հայվանընտան տիւշիւպ տերհալ վէֆաթ իթմիշտիր.

Միւթէվէֆա գէնթ Հարթինավ եանի Պուլկարիսթան բրէնսի սաղըգ Ալէքսանտրըն ճէնաղէ ալաեը ֆէվգէլատէ սուրէթտէ լճրա իտիմիշ, վէ քիւլիեէթլի խալգ, վէ Ինկիլթէրա գրալիցասը Վիգթօրիա, վէ Ավսթրիա խրէրաթօրու Ֆրանսուա Ժօզէֆ հազարաթընն վէքիլլերի հազրը պուլունմուշլարտըր.

Էվրօբա բրէնսլերինին չօղու թարաֆընտան, միւթէվէֆանըն զէվճէսինէ թազիեէթնամէլէր կէօնտերիլմիշտիր.

Բուլսիա Իմբէրաթօրու հազրէթլէրինին ազրապասընտան, Կրանտիւշէո Գաթէրինա, կէչէն բազար կիւնիւ, իհթիրամաթը մախսուսէ իլէ Բաբա հազրէթլէրինին հուզուրունա գապուլ օլունմուշտուր.

Էվրօբա բիցալարընտա, պուղտայ ֆիեաթընճա թէնէզգիւլ վուգուա կէլտիկի միւսթախպէրտիր.

Իրան մէմալիքինտէ վազը, խօշան չէհրի, ախիրէն վուգու պուլան զէլզէլէտէն քեամիլէն մահվ օլմուշտուր.

Սբանեեանըն Սանթա Պարպարա նամ մահէլտէ քեային պարութխանէ, կէչէն կիւն դազաէն աթէշ ալըպ պիր չօգ թէլէֆաթ վուգու պուլմուշտուր.

Ինկիլթէրա գրալիցասը հազրէթլէրինին էմրիյլէ, Վէնտսօր սէրաեը քիլիսէսինտէ, գօնթ Հարթինավը իսթիրահաթը բուհու իչին պիր տուա օգունմուշտուր.

Մէզքիւր տուատա, գրալիցա հազրէթլէրիյլէ, պիլճիւմէ խանէտանը գրալի, մաթէմ էլպիսէսիյլէ հազը պուլունմուշլարտըր.

Բուս տէմիր եօլլարը չիրքէթինին, հիւքիւմէթ թարաֆընտան սաթըն այընմասընտան տոլաեի, վարիտաթը հիւքիւմէթին չօղալմասընտան պաշգա, ասքէր սէվգի խուսուսունտա տախի բէք զիեատէ իչէր գրսրմտան իպարէթ օլմագ իւզրէ, (Ա. Վ. Պ.) չիւպէլէրինէ թագսիմ օլունմուշտուր.

Ս. Շիպէնի

Պիրինճի գրսրմ ղըրատաթ գրսմը օլուգ, պիրինճի սընրֆտան 7ինճի սընրֆա գատարտըր.

Իքինճի գրսրմ միւսթահսըլաթը սանահյէէ, խամ վէ իչլենմիշ մահսուլաթ գրսմը օլուգ, 8ինճի սընրֆտան 12ինճի սընրֆա գատարտըր.

Իւչիւնճիւ գրսրմ, զիրուհ (ճանը) տամըղլըգ հայվանաթ գրսմը օլուգ, 13ինճիւ սընրֆտան 17ինճի սընրֆա գատարտըր.

Պ. Շիպէսի

Տէօրտիւնճիւ գրսրմ սանտաեի. միխանիքիեէ գրսմը օլուգ, 18ինճի սընրֆտան 30ունճու սընրֆա գատարտըր.

Պէշինճի գրսրմ, թէֆթիրիշաթը պէյթիեէ վէ թէֆթէրրուաթընտարը օլուգ, 31ինճի սընրֆտան 41ինճի սընրֆա գատարտըր.

Ալթընճը գրսրմ, մէնտուճաթ վէ մէլպուտաթ, վէ պիլճիմէլէ միւթէֆէրրուաթը օլուգ, 41ինճի սընրֆտան 47ինճի սընրֆա գատարտըր.

Ա. Շիպէսի

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳՐՍՐՄ

Զըրատաթ

Պիրինճի սընրֆ, մահսուլաթը մուղտիեէ հուզուղաթ մահսուլաթը տագրդրեէ, վէ պունլարըն միւշթէգաթը, եէվէրճիլիգ վէ խամըրճըլըգ միւսթահսիլաթը.

Մուղտի մէվատտը շահմէեէ սիւտէ միւթէալլիւգ մեվատ եումուրթա լուհում (էթլեր) ղվէ պալըգլար.

Սէպզէ վէ մէյվէլեր.

Պահարաթ վէ միւնպէհաթ շէքեր վէ շէքերլեմէլեր.

Մէշրուպաթը միւնխամրրէ.

Իքինճի սընրֆ զալրի մուղտի մահսուլաթը զրրաեեէ.

Մէվատտը լիֆիեէ, նէպաթատ, զէյթիկէ, թիւթիւն պօեաեա միւթէալլիւգ մէվատտ օթ.

Իւչիւնճիւ սընրֆ, օրման մահսուլաթ վէ մամուլաթը, էշճարը զալրի միւսմիրէ, ֆիտան վէ թոխուվլարը.

Տէօրտիւնճիւ սընրֆ, պաղչէվանլըգ, պաղչէ սոպալարը, սոպատտա եէթիշէն նէպաթատ, չիչէքլեր վէ թէղեինաթա մախսուս ֆիտանլար, սէպզէվատ, էշճարը միւսմիրէ վէ մէյվալար, պաղչէվանլըգտա միւսթամէլ ալէաթ ու էտէվատ.

Պէշինճի սընրֆ, պաղճըլըգ, պաղճըլըգտա միւթէալլիւգ ալէաթ ու էտէվատ, վէ պաղլարըն մահսուլաթ վէ միւցթահսէլաթը.

Ալթընճը սընրֆ, թէտրիոատը զրրահեեէ, ֆէննի զրրատաթ-ֆէննի զրրատաթ- զրրատաթտա միւթէալլիւգ սթատթիսթիքլէր, թէտրիոատը զրրահեեէ միւթէալլիւգ, ալէաթ ու էտէվատը զրրահեեէնին ուսուլու իսթիմալի.

Եէտինճի սընրֆ, զրրատաթտա միւթէալլիւգ ալէաթ ու էտէվատ վէ մաքինալար, զրրատաթը սուրէթի իճրասը յլա օրմանլարը իչլէտիլմէսի ուսուլու մէվատտը մուղտիեէեէ միւթէալլիւգ ատանաեի իլէ. զրրատաթ իմալաթխանէլէրինտէ ճարի ուսուլ, վէ պուրալարտա միւսթամէլ էտէվատ, չիֆթլիք, վէ զրրատաթ իմալաթխանէլէրի նիմունէլէրի.

ԻՐԻՆՃԻ ԳՐՍՐՄ

Միւսթահսիլաթը սանահեէ, խամ վէ իչլենմիշ մեվատտ

Սէքիզինճի սընրֆ, մատէն վէ չէպիհ մատէնին իչլէտիլմէսինտէն միւթէհասրլ մէվատ.

Յօգուզունճու սընրֆ, ավճըլըգ վէ պալըգճըլըգ մահսուլաթը, վէ պալըգ թուրթմաղա մախսուս ալէաթ.

Մնունճու սընրֆ, ֆէննի քիմեա իչէր գրսրմտան իպարէթ օլմագ իւզրէ, (Ա. Վ. Պ.) չիւպէլէրինէ թագսիմ օլունմուշտուր.

Ս. Շիպէնի

Պիրինճի գրսրմ ղըրատաթ գրսմը օլուգ, պիրինճի սընրֆտան 7ինճի սընրֆա գատարտըր.

Իքինճի գրսրմ միւսթահսիլաթը սանահյէէ, խամ վէ իչլենմիշ մահսուլաթ գրսմը օլուգ, 8ինճի սընրֆտան 12ինճի սընրֆա գատարտըր.

Իւչիւնճիւ գրսրմ, զիրուհ (ճանը) տամըղլըգ հայվանաթ գրսմը օլուգ, 13ինճիւ սընրֆտան 17ինճի սընրֆա գատարտըր.

Պ. Շիպէսի

Տէօրտիւնճիւ գրսրմ սանտաեի. միխանիքիեէ գրսմը օլուգ, 18ինճի սընրֆտան 30ունճու սընրֆա գատարտըր.

Պէշինճի գրսրմ, թէֆթիրիշաթը պէյթիեէ վէ թէֆթէրրուաթընտարը օլուգ, 31ինճի սընրֆտան 41ինճի սընրֆա գատարտըր.

Ալթընճը գրսրմ, մէնտուճաթ վէ մէլպուտաթ, վէ պիլճիմէլէ միւթէֆէրրուաթը օլուգ, 41ինճի սընրֆտան 47ինճի սընրֆա գատարտըր.

Ա. Շիպէսի

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳՐՍՐՄ

Զըրատաթ

Պիրինճի սընրֆ, մահսուլաթը մուղտիեէ հուզուղաթ մահսուլաթը տագրդրեէ, վէ պունլարըն միւշթէգաթը, եէվէրճիլիգ վէ խամըրճըլըգ միւսթահսիլաթը.

Մուղտի մէվատտը շահմէեէ սիւտէ միւթէալլիւգ մեվատ եումուրթա լուհում (էթլեր) ղվէ պալըգլար.

Սէպզէ վէ մէյվէլեր.

Պահարաթ վէ միւնպէհաթ շէքեր վէ շէքերլեմէլեր.

Մէշրուպաթը միւնխամրրէ.

Իքինճի սընրֆ զալրի մուղտի մահսուլաթը զրրահեեէ.

Մէվատտը լիֆիեէ, նէպաթատ, զէյթիկէ, թիւթիւն պօեաեա միւթէալլիւգ մէվատտ օթ.

Իւչիւնճիւ սընրֆ, օրման մահսուլաթ վէ մամուլաթը, էշճարը զալրի միւսմիրէ, ֆիտան վէ թոխուվլարը.

Տէօրտիւնճիւ սընրֆ, պաղչէվանլըգ, պաղչէ սոպալարը, սոպատտա եէթիշէն նէպաթատ, չիչէքլեր վէ թէղեինաթա մախսուս ֆիտանլար, սէպզէվատ, էշճարը միւսմիրէ վէ մէյվալար, պաղչէվանլըգտա միւսթամէլ ալէաթ ու էտէվատ.

Պէշինճի սընրֆ, պաղճըլըգ, պաղճըլըգտա միւթէալլիւգ ալէաթ ու էտէվատ, վէ պաղլարըն մահսուլաթ վէ միւցթահսէլաթը.

Ալթընճը սընրֆ, թէտրիոատը զրրահեեէ, ֆէննի զրրատաթ-ֆէննի զրրատաթ- զրրատաթտա միւթէալլիւգ սթատթիսթիքլէր, թէտրիոատը զրրահեեէ միւթէալլիւգ, ալէաթ ու էտէվատը զրրահեեէնին ուսուլու իսթիմալի.

Եէտինճի սընրֆ, զրրատաթտա միւթէալլիւգ ալէաթ ու էտէվատ վէ մաքինալար, զրրատաթը սուրէթի իճրասը յլա օրմանլարը իչլէտիլմէսի ուսուլու մէվատտը մուղտիեէեէ միւթէալլիւգ ատանաեի իլէ. զրրատաթ իմալաթխանէլէրինտէ ճարի ուսուլ, վէ պուրալարտա միւսթամէլ էտէվատ, չիֆթլիք, վէ զրրատաթ իմալաթխանէլէրի նիմունէլէրի.

ԻՐԻՆՃԻ ԳՐՍՐՄ

Միւսթահսիլաթը սանահեէ, խամ վէ իչլենմիշ մեվատտ

Սէքիզինճի սընրֆ, մատէն վէ չէպիհ մատէնին իչլէտիլմէսինտէն միւթէհասրլ մէվատ.

Յօգուզունճու սընրֆ, ավճըլըգ վէ պալըգճըլըգ մահսուլաթը, վէ պալըգ թուրթմաղա մախսուս ալէաթ.

Մնունճու սընրֆ, ֆէննի քիմեա

ընենք թէ ինչպէս մեր մէջ, նոյնպէս ամէն ազգի մէջ կան կարգ մը բանաստեղծներ, որոնք գործ և աշխատութիւն մէկ կողմ թողած երազուն ու թափառիկ կեանք մը կը վարեն. ասոնց համար արեւ, լուսին, հորիզոն, ծով, լեռ, դաշտ, ծաղիկ, օխակ և խաչալ կայ միայն որ դարերէ ի վեր կրսեն ու կերգեն՝ վերեւցուցուած միշտ միևնոյն նիւթերու վրայ, անգլիացի մարդասիրական ընկերութիւն մը խրդճալով այդ կարգի թշուառներու վրայ, զանոնք աշխատասիրութեան վարժեցնելու համար յիշեալ ընտիր միջոցը խորհած է զոր այն աստիճան խեղաթիւրուելով հրատարակուած էր այդ թերթին սէջ.

Հ.

ԽԱՐԻՃԻԵԷ

Բարիստէ պուլունան Տահօմէյ գերալը Պէհանզէնին հէյեթի սէֆարէթի, Լիվերբուլա մուվասէլէթ իտէր իթմէզ Լակօսա միւթէվէճճիհէն պիր Ինկիլիզ վաբօրունա պինմիշլեր տիր.

Մէզքիւր հէյեթի սէֆարէթ, Բարիստէ պուլունտուգլարը միւատէթճէ, նէ բէեիսի ճիւմհուր հազրէթլէրինին, վէ նէտէ, բէեիսի միւքէլլանը նէզտինէ դապուլ օլունմամը օլտուգլարընտան, բէեիսի ճիւմհուր հազրէթլէրինին նամընա պիր մէքթուպ պըրագտըգտան սոնրա ավտէթ իթմիշլեր տիր.

Մէքքուպունուն սուրէքի շու տուր

Բէեիսի ճիւմհուր Մ. Գարնջ ճէնապլէրինէ,

Պիզ, սուլհ ագտ իթմէք, վէ Ֆրանսա վէ Տահօմէյ արասընտա թէհատիւս իտէն իսթիլֆաթ հագգընտա սէօյլէշմէք մագսատը յլա, կէրէք զաթը ալիւէրինին, վէ կէրէք Ֆրանսա միւքէլասընը կէօրմէք իւզրէ, գերալ Պէհանզէն թարաֆընտան Ֆրանսաեա կէօնտէրիլմիշ իտիք.

Իսթիլաֆը հազրէթ, Տահօմէյտէ իքի տէֆա թէսվիրէ իտիմիշ իսէ. տէ, իքի տէֆատա, պիր հիւանիւ նէթիճէ հասրլ օլմամշ տըր, պունուն իչիւն տիւր քի, գերալ Պէհանզէն սիւֆէրասընը Ֆրանսաեա կէօնտէրմէէ գարար վէրմիշ տիր.

Հալպու քի Ֆրանսա հիւքիւմէթի պիզի գապուլ իթմէք իսթէմէտիկինտէն, վէ Ֆրանսանըն հավասը սօվուգ օլուգ, տահա զիեատէ միւտատէթ օթուրամաեաճաղըմըզտան, կկթմէքտէն պաշգա չարէմիզ գալմամշ տըր.

Պիզ ագտը սուլհա մուվաֆֆագ օլամատըգ, հէման ճէնապը Հագգ թէէմինի սուլհ ու սալահ էյլէսին.

Շիտտէթի պէրուտէթ թէհամմիլ իտէմէտիկիմիզտէն, պու ագշամ հարաքէթ իտէօրուզ.

Ֆրանսըզ զապթընտա պուլունան Վիյտա սահիլինէ չըգըպ, գերբալեմըզ եանընա կիթմէկէ, օլ հավալիտէ պուլունան մէհմուրիյնի տաքէրիեէսի թարաֆընտան միւսաատէ օլունմասը իչիւն պէօեիւք Գանարի ատասընա պիր բուխսաթ թեզքէրէսի կէօնտէրմէնիզի ըճա իտէրիզ.

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Ինկիլթէրա սէվահիլինտէ չիտտէթլէ տէվամ իթմիշ օլան ֆուրթունա էնասընտա Ֆավօրիեէթ նամ Ինկիլիզ սէֆինէսի լիմանա կիրէմէեիպ սիւվարի վէ թայֆէսիյլէ պէրապէր զարգ ու թէլէֆ օլտուգու կէօրիւլմիւշտիւր.

Գարտիֆտէն հարաքէթ իտէն կօվանօնամ վաբօր տախի, սիւվարի վէ թայիֆէսիյլէ զարգ օլմուշտուր. սօնրատան գաղա մահէլլինտէն կէչմիշ օլան խորնանս նամ Ֆրանսըզ պըրիգի, ֆուրթունանը չիտտէթիյլէ պէրապէր ատնիկ իւզէրինտէ պիր քաչ քիլոմէթրա չափալամագտա օլտուղունու կէօրմիւքտէ, իւզէրլէրինէ վարըպ, 4 քիլի գուրթարըլմըշ, վէ պունլարըն կօվանօ թայիֆէսինտէն օլտուգլարը, վէ մէզքիւր վաբօր իլէ 50 քիլոմէթրա զարգ օլտուղու իֆատէլէրինտէն անլաշըլմըշտըր.

Պունլարտան մատա պիր գաչ կէմի տահա զարգ օլմուշ իսէտէ սիւվարի վէ թայֆէլէրի գուրթուլմուշլարտըր.

Լիզպօնտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Բօրթէկիզ սէվահիլի ասչըգլարընտա, Սէն Բոլ իսմինտէ պիր Ֆրանսըզ վաբօրու զարգ օլմուշ, վէ սիւվարի, եօլճու վէ թայիֆէսի իքի սանտալա պինմիշլեր իսէտէ, պիրինճի սանտալ 10 քիլի իլէ սալիմէն սահիլէ մուվասէլէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, սիւվարիներին պինտիկի, վէ տահա զիեատէ նուֆուսու համիլ պուլունտուղու սանտալ զայպ օլմուշտուր.

Ինկիլթէրատա Սգօչիա քէօմիւրմատէնլէրինտէն պիրիսինտէ աթէշ զուհուր իտիպ, մատէն գուեուլարընտա պուլունան 50 գատար ամէլէնին հաեաթը թէհլիքէտէ օլտուղու Լօնտրատան չէքիլէն պիր թելէկրաֆնամէտէ պէեան օլունուեօր.

Ինկիլթէրա ճէնէրալլարընտան Մագտոնալ, կէչէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ աթա պինմիշ օլարագ, Հայտ Բարգտան ավտէթ իտէր իքէն, հայվանընտան տիւշիւպ տերհալ վէֆաթ իթմիշտիր.

Միւթէվէֆա գէնթ Հարթինավ եանի Պուլկարիսթան բրէնսի սաղըգ Ալէքսանտրըն ճէնաղէ ալաեը ֆէվգէլատէ սուրէթտէ լճրա իտիմիշ, վէ քիւլիեէթլի խալգ, վէ Ինկիլթէրա գրալիցասը Վիգթօրիա, վէ Ավսթրիա խրէրաթօրու Ֆրանսուա Ժօզէֆ հազարաթընն վէքիլլերի հազրը պուլունմուշլարտըր.

Էվրօբա բրէնսլերինին չօղու թարաֆընտան, միւթէվէֆանըն զէվճէսինէ թազիեէթնամէլէր կէօնտերիլմիշտիր.

Բուլսիա Իմբէրաթօրու հազրէթլէրինին ազրապասընտան, Կրանտիւշէո Գաթէրինա, կէչէն բազար կիւնիւ, իհթիրամաթը մախսուսէ իլէ Բաբա հազրէթլէրինին հուզուրունա գապուլ օլունմուշտուր.

Էվրօբա բիցալարընտա, պուղտայ ֆիեաթընճա թէնէզգիւլ վուգուա կէլտիկի միւսթախպէրտիր.

Իրան մէմալիքինտէ վազը, խօշան չէհրի, ախիրէն վուգու պուլան զէլզէլէտէն քեամիլէն մահվ օլմուշտուր.

Սբանեեանըն Սանթա Պարպարա նամ մահէլտէ քեային պարութխանէ, կէչէն կիւն դազաէն աթէշ ալըպ պիր չօգ թէլէֆաթ վուգու պուլմուշտուր.

Ինկիլթէրա գրալիցասը հազրէթլէրինին էմրիյլէ, Վէնտսօր սէրաեը քիլիսէսինտէ, գօնթ Հարթինավը իսթիրահաթը բուհու իչին պիր տուա օգունմուշտուր.

Մէզքիւր տուատա, գրալիցա հազրէթլէրիյլէ, պիլճիւմէ խանէտանը գրալի, մաթէմ էլպիսէսիյլէ հազը պուլունմուշլարտըր.

Բուս տէմիր եօլլարը չիրքէթինին, հիւքիւմէթ թարաֆընտան սաթըն այընմասընտան տոլաեի, վարիտաթը հիւքիւմէթին չօղալմասընտան պաշգա, ասքէր սէվգի խուսուսունտա տախի բէք զիեատէ իչէր գրսրմտան իպարէթ օլմագ իւզրէ, (Ա. Վ. Պ.) չիւպէլէրինէ թագսիմ օլունմուշտուր.

Ս. Շիպէնի

Պիրինճի գրսրմ ղըրատաթ գրսմը օլուգ, պիրինճի սընրֆտան 7ինճի սընրֆա գատարտըր.

Իքինճի գրսրմ միւսթահսիլաթը սանահյէէ, խամ վէ իչլենմիշ մահսուլաթ գրսմը օլուգ, 8ինճի սընրֆտան 12ինճի սընրֆա գատարտըր.

Իւչիւնճիւ գրսրմ, զիրուհ (ճանը) տամըղլըգ հայվանաթ գրսմը օլուգ, 13ինճիւ սընրֆտան 17ինճի սընրֆա գատարտըր.

Պ. Շիպէսի

Տէօրտիւնճիւ գրսրմ սանտաեի. միխանիքիեէ գրսմը օլուգ, 18ինճի սընրֆտան 30ունճու սընրֆա գատարտըր.

Պէշինճի գրսրմ, թէֆթիրիշաթը պէյթիեէ վէ թէֆթէրրուաթընտարը օլուգ, 31ինճի սընրֆտան 41ինճի սընրֆա գատարտըր.

Ալթընճը գրսրմ, մէնտուճաթ վէ մէլպուտաթ, վէ պիլճիմէլէ միւթէֆէրրուաթը օլուգ, 41ինճի սընրֆտան 47ինճի սընրֆա գատարտըր.

Ա. Շիպէսի

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳՐՍՐՄ

Զըրատաթ

Պիրինճի սընրֆ, մահսուլաթը մուղտիեէ հուզուղաթ մահսուլաթը տագրդրեէ, վէ պունլարըն միւշթէգաթը, եէվէրճիլիգ վէ խամըրճըլըգ միւսթահսիլաթը.

Մուղտի մէվատտը շահմէեէ սիւտէ միւթէալլիւգ մեվատ եումուրթա լուհում (էթլեր) ղվէ պալըգլար.

Սէպզէ վէ մէյվէլեր.

Պահարաթ վէ միւնպէհաթ շէքեր վէ շէքերլեմէլեր.

Մէշրուպաթը միւնխամրրէ.

Իքինճի սընրֆ զալրի մուղտի մահսուլաթը զրրահեեէ.

Մէվատտը լիֆիեէ, նէպաթատ, զէյթիկէ, թիւթիւն պօեաեա միւթէալլիւգ մէվատտ օթ.

Իւչիւնճիւ սընրֆ, օրման մահսուլաթ վէ մամուլաթը, էշճարը զալրի միւսմիրէ, ֆիտան վէ թոխուվլարը.

Տէօրտիւնճիւ սընրֆ, պաղչէվանլըգ, պաղչէ սոպալարը, սոպատտա եէթիշէն նէպաթատ, չիչէքլեր վէ թէղեինաթա մախսուս ֆիտանլար, սէպզէվատ, էշճարը միւսմիրէ վէ մէյվալար, պաղչէվանլըգտա միւսթամէլ ալէաթ ու էտէվատ.

Պէշինճի սընրֆ, պաղճըլըգ, պաղճըլըգտա միւթէալլիւգ ալէաթ ու էտէվատ, վէ պաղլարըն մահսուլաթ վէ միւցթահսէլաթը.

Ալթընճը սընրֆ, թէտրիոատը զրրահեեէ, ֆէննի զրրատաթ-ֆէննի զրրատաթ- զրրատաթտա միւթէալլիւգ սթատթիսթիքլէր, թէտրիոատը զրրահեեէ միւթէալլիւգ, ալէաթ ու էտէվատը զրրահեեէնին ուսուլու իսթիմալի.

Եէտինճի սընրֆ, զրրատաթտա միւթէալլիւգ ալէաթ ու էտէվատ վէ մաքինալար, զրրատաթը սուրէթի իճրասը յլա օրմանլարը իչլէտիլմէսի ուսուլու մէվատտը մուղտիեէեէ միւթէալլիւգ ատանաեի իլէ. զրրատաթ իմալաթխանէլէրինտէ ճարի ուսուլ, վէ պուրալարտա միւսթամէլ էտէվատ, չիֆթլիք, վէ զրրատաթ իմալաթխանէլէրի նիմունէլէրի.

ԻՐԻՆՃԻ ԳՐՍՐՄ

Միւսթահսիլաթը սանահեէ, խամ վէ իչլենմիշ մեվատտ

Սէքիզինճի սընրֆ, մատէն վէ չէպիհ մատէնին իչլէտիլմէսինտէն միւթէհասրլ մէվատ.

Յօգուզունճու սընրֆ, ավճըլըգ վէ պալըգճըլըգ մահսուլաթը, վէ պալըգ թուրթմաղա մախսուս ալէաթ.

Մնունճու սընրֆ, ֆէննի քիմեա

վէ էճպաճըլըգա միւթէալլիւգ մէվատտ.

Օն պիրինճի սընրֆ, պօեաճըլըգ, պասմաճըլըգ ուսուլլերիյլէ, պունլարա միւթէալլիւգ ալէաթ ու էտէվատ.

Օն իքինճի սընրֆ, մէշին վէ տէզրի, վէ պունլարտա միւսթամէլ ալէաթ ու էտէվատ.

(Տէվոտ)

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Էրզրում վիլայէթի մէրքէզ պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տաեիրէսի ըթեասէթի, Մամուրէթ իւլ Ազիզ վիլայէթի մէրքէզ պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տաեիրէսի քէեիսի, սապըգ Մէհմէտ Դաաթի էֆ.էֆ.

Մամուրէթ իւլ Ազիզ վիլայէթի մէրքէզ պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տաեիրէսի ըթեասէթի, Պաղտատ վիլայէթի մէրքէզ պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տաեիրէսի քէեիսի, սապըգ Ռէհմէտ Ռէֆիգ էֆ.էֆ.

Պաղտատ վիլայէթի մէրքէզ պիտաեէթ մահքէմէսի ճէզա տաեիրէսի ըթեասէթի, Վան վիլայէթի պիտաեէթ մահքէմէսի քէեիսի էվվէլի, սապըգ Իպրահիմ Էտհէմ էֆէնտիեէ թէվֆիգ պույրուլմուշ, վէ միւմայիլէյհիւմատէն պուրատտա պուլունան Իպրահիմ Էտհէմ էֆէնտինին, մուղաեիրի ատալէթ հարաքեաթտա պուլունմամեաճաղընա, վէ զաթը Շէվքէթիմիզատը հազրէթի խիլաֆէթբէնահիեէ, վէ Տէվլէթի Ալիեէլերինէ, սապըգանէ իֆաեի խըտմէթ էյլեեէճէկինէ տաեիրը, թահլիլինի իճրա օլունուգ, տիկերլերին տախի ճրատեէ թահլիլիլերի զրրանընտա մահէլլերինէ թէպլիղաթ իֆա գելընմըշ տըր.

Ժանտարմա տաեիրէսի շիւպէ միւտիր մուավինի միրալայ սաատ. Զէհնի պէյ միրիլիվալըգ բիւթպէսի թէվճիհ պուլրուլմուշտուր.

Մէքթէպի Հարպիյէի Շահանէ ֆէննի պայթարի տէրս նազրը, միրալայ սաատ. Տանիշ պէյ միրիլիվալըգ բիւթպէսի թէվճիհ պուլրուլմուշտուր.

. .

ՆԻՇԱՆ

Ուրֆա բէյրիֆ միրիլիվալը սաատ. Նազիֆ բաշտա, թէպտիլէն իչիւնճիւ բիւթպէտէն Օսմանի

Խազինէի խասսայի Շահանէ մուհասէպէ դալէմի միւտիրի, սաատ. Ճէմիլ պէյ իչիւնճիւ բիւթպէտէն Օսմանի.

Իրան տէվլէթինին Թիֆլիզ վէ Օտէսսա վէ Մոսգուա պաշ շէհպէնտէրլէրի մուայեէն էլվիւզէրա Միրզա Ռիզա Խան, վէ Մ. Էյվան Զալչիյգօ վէ Մ. Բայլագօֆա իքինճի, վէ Պագու շէհպէնտէրի Միրզա Ֆէրճ Ուլլահ Խան իլէ Թէհէրանտա վէզարէթի Խարիճիեէ Թէրճէմանը, Միրզա Ղըլամ Հիւսէյին Խանա Թէպտիլէն իչիւնճիւ բիւթպէտէն Մէճիտի Նիշանը գիչանը իհսան պուրուլմուշ տուր.

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Մատէն թահարբիսի իչիւն, պիր սէնէ միւտտէթլէ վերիլէկէլէն թահարբի բուխսաթնամէլերինին խիթամը միւտտէթտէ, թէճտիտի իչիւն, ուսուլու տայիրէսինտէ վազ ։ թըյլա միւրաճաաթ օլունմատըղը թագտիրտէ. տիկեր թալիպլերինէ բուխսաթնամէ վերիլէպիլմէք իւզրէ, իպթալի ուսուլ իթթիխաղ գըլընմըշտըր.

—Եէմէն վիլայէթի իսլահաթընա ժէեմուր աթուֆ. Նամըգ պէյ էֆ. հազ.լերի, Իզմիր թարիգիյլէ պու քերրե Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր,

Թէնպէքի բէժիսի թահվիլաթընն պիրինճի գուրասը, ալաֆրանա-

կա քեանունի վվէլին ՝ՇԻրինտէ, Օսմանը պանգասրնէն Իսթանպոլ իտա էկանէսինտէ չէքիլիպ, գու. ռանդ խասպէթ իտէճէք թահվի. լաթ պէտէլինին թէէտիեէսինէ տախի. մահը մէզպուրուն Զսինտէն էթիպարէն պաչլանաճագտրը.

—Իզմիրտէ խասթալրգ զէմանընտա, չէհրին խարիճինէ չրգաբը. լարագ, չատրըլարա իդամէ օլունմուշ օլան ֆուգարայի Մուսէվիեէ, չէհրէ ավտէթ իթմիշ օլտուգլա. ըընտան, պունլարըն իսքեանը իչիւն Գարաթաչտա քեային Եէհուտի մէ. զարլըրընէն պոշ էէրլերինէ պարա. գալար ինչասը զրմիընտա թարաֆը վիլաեէթտէն վէրիլէն էմիր իւզ. ինէ իճրաեի ճճագընա թէչէպ. ալիւս իտիլտիկի Իզմիրտէն եաղըլ. մըշտը.

—Իզմիրտէ Գանչէշմէ ճիվարընտա, կէչէն կիճէ սէ ուլ իւլ իսիմ թիւթիւն գաչագճըլար թարաֆընտան Ըէժի գօլճուլարընտան էօմէր նամընտա պիրինի ըէվոլվէր իւլէ գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշտիր.

—Եունան մէճլիսի սըհհիեէսի, Իզմիր մէվարիտաթը իչիւն մէվզու օլան գարանթինա միւտտէթինի 5 կիւնէ, Գարապրունտան Այվալըգա գատար օլան մէմալիք միւտտէթի. նի 48 սաաթա, Սազըզ վէ Միտիլ լի մէվարիտաթընը 5 կիւնէ, Սէլանիք իւէ Գավաղա տախիլ օլտուղու հալտէ, Այնօրգանն Օսմանը հուտուտունտ գատտը օլան մահէլլէր մէվարիտաթը 48 սաաթա թէնզիլ էյլէմիշ, վէ Բոտոս, Մէրսէրիս վէ Սիսամ միւ թէնտա օլտուղու հալտէ, ճէզայիրի Պահրը Սէֆիտ ատա. լարը մէվարիտաթը իչիւն 24 սաաթ գարանթինա թային էյլէմիշտիր.

—Շէհր Էմանէթի ճէլիլէսինտէ միւթէչէքքիլ մէճլիսի սըհհիեէ. էէ, պու քէրրէ մէէմուր իտիլմիշ օլան սատատ. Նաֆըզ բաշա հաղրէթլերինտէն պաչգա, սատատ. Զամ պագօ բաշա հաղրէթլերի, վէ տօգ. Իսմէդուլլա էֆէնտի տախի մէէմուր պուլրուլմուշ օլտուգլարը իչիտիլմիշտիր.

—Սէլանիքտէ պիր թիճարէթ ըընթըմ վէ լիմանը ինշասը հագ. գընտա, լաղըմ կէյէն մալիւմաթը վերմէք իւզրէ, Սէլանիք էմլաքը Հիւմաեուն միւտիրի իզզ. Բաշալեան էֆէնին, Թաղինէի Խասսաի Շահանէ նէզարէթի ճէլիլէսինտէն Ցէր սատատէթ ճէլպ իտիլտիկի Մօնիթէօր եաղըեօր.

—Հիւտէյտա սըհհիեէ թապիբի իզզ. Մալէզեան էֆ. պու քէրրէ մէէզունէն, Իսկէնտերիեէտէն Ցէր սատատէթ կէլմիշտիր.

—Բրմանեա վէ Ավսթրիա մէվարիտաթընա գարշը, Վիտինտէ թրա օլունմագտա պուլունան 5 կիւն գարանթինանը, բուվի նոյմ. Վինտէն իթիպարէն 3 կիւնէ թէն գիւ գըլընըրը, Վիտինտէն պիլտիրիւտիկինի Սապահ եաղըեօր.

—Էվվէլի կիճէ սաաթ 9տա ճպալիտէ տէմիր աթմըշ պուլունան թաշ եիւքլի Բանաեի իսմին տէքի դաեըդտա, պիր ճինաեէթ վուղու պուլմուշ, վէ գարտանը Մարմարալը Նիզօլի թարաֆընտան մէճրուհէն հիւքիւմէթ իմպար էյլէմիշտիր. Էօլտիրիւլէն օ ճիվարտա սաքին գաեըդ սահիպի եօրկինէն օղլու Իլեա տը.

Գարտն Նիգօլի իսթիճվապ օրընտուգտա մագթուլուն միւսաֆիրէթ թարիգիյէ, օ կիճէ սաաթ իրի պուչուգտա քէնտի գաեէդընա կէլտիկի, վէ պիրաղ կէօրիաշտիւրտէն սոնրա, քէնտի դարտագը նանինին, պունլարա գումար օեունու թէքլիֆ էյլէմէսիյէ.

Նիգօլի սանա սեիդ տէկլիմի, գումար սանա եաղըշըմը տէմէ. յէ, պելինտէն պուչաղընը չէքիպ, էվվէլա քէնտ իսինի, սաղ պաղուսուլէ էլի լուզերինտէն վուրտուղունու սէօյլէմիշտիր.

Մագթուլ Իլեանը նէ եօլտաէօլտիւրիւլտիւկիւ սօրուլտուգտա, գաթիլին քէնտիսինի եարալաեարագ գաչմագտա իքէն, Իլեանըն (ճանի գաչբեօր թուԹուն) տէեէ պաղըրտըղընտան, մէրգումուտտա պու սէպէպլէ ճէրհ իտիպ գաչմըշտը, ճանի չիտտէթլէ թահարրի օլունմագտատը.

—Իւչ կիւն էվվէլ, Պաթումտան պիր գաչ թիւճճարա վարիտ օլան թէլէկրաֆլարտա, Պաթում պէլտէսինտէ, կաղ անպարլարընտա թէչ զուհուր իլէ, պիր անպարլարա տախի տիկէր անպարլարա տախի [illegible] նէթլէ, քիւլլիւ խասարաթ [illegible] ճիպ օլմուշ օլուպ, սէօնտիւ[illegible] մէտիկի, վէ թէլէկրաֆնամէ [illegible] բիխլինէ գատտար, աթէչին պիր[illegible] գօլա թագսիմ օլուպ, հալէա տէ. վամ էյլէտիկի պէեան օլունմուշտուր.

Պու թէլէկրաֆլար իւզերինէ, Պաթում կաղընըն պէհէր սանտըղը իքի ղուրուշ արթմըշտըր.

—Բօլիս գօմիսէրլէրինտէն Համտի էֆ.նին Նուր Օսմանիեէ ճիվարընտաքի խանէսինտէն, չարշէնպիհ կիւնիւ կիճէսի գաղաէն աթէչ զուհուր իտէրէք, օտանընն մինտէրիյլէ տէօչէմէ թահարթալրը եանտըղը հալտէ պասթրըրլմըշ իսէտ, պու սըրատա Համտի էֆ.նին հէնուզ 1 հաչընտա գատար պուլունան մախտումունուն կէօյիւս վէ էլլերի եանմըշ, վէ պիչարէ չօճուգ վէֆաթ իթմիշ վէ օտատա պուլունան խըղմէթճի գատընը տախի վիճուտինին պաղը մահէլլերի եանմըշ տը.

—Իտարէի Մախսուսէնին Ցօլմա Պաղչէ նամ վա օրու, ախիրէն Լարէմիտին, Ադ Զա իսկէլէսինէ կիթմէքտէ իքէն, Բէմէր գաղասընը Թուզլա չիֆթլիկի գարշըսընտա գումա օթուրմուշ իսէտ, պիր կէօնա սագաթլըգ վուգու պուլմագսըզը թախլիս իլէ սալիմէն մէզքիւր իսկէլէեէ տօղրու հարաքէթ իթմիշ տիր.

—Էրզրումտա զուհուր իտէն գըթլըգ սէպէպիյլէ, պա իրատէէ Սէնիեէ, էհալիեէ իթա օլունաճագ պուղտայ վէ սաեիր էշեատան, Մալիեէ նէզարէթինճէ միւպայեա օլունան պուղտայը, պու քէրրէ Թրապիզօնա կէօնտէրիլտիկի իչիտիլմիշ տիր.

—Խիւտավէնտիկեար վիլաեէթի միւհգաթընտան, Սանտըգլը գաղասընը էօրէնճիք գարիեէսինտէն չավուշ Մուսա գարիեէի մէզքիւրէ էհալիսինտէն Գուրթ օղլու Էօմէրի պուչագլէ գաթլ էյլէմիշ, վէ գաթիլ տէրտէսթ օլունմուշտուր.

—Քէրմասթինին Պէհրամ գարիեէսինտէն զէհիր Ալինին խանէսինտէն աթէչ զուհուր իթմիշ, վէ էթրաֆա սիրաեէթլէ 8 խանէ եանմըշ տը.

—Խիւտավէնտիկեար վիլաեէթի տախիլինտէ քեային, Գարա Բունար գարիեէսինին թիւրքմէն մահէլլէսինտէն, Մէտլիճ օղլու Հասան վէ Գօճա օղլու Իսմաիլ, մէրգումմ Հասանը խանէսինտէ օթուրմագտալար իքէն եըլտըրըմ նիզուլիյլէ հէր իքիսինտէ միւթէէսիրէն վէֆաթ էյլէմիշլէրտիր.

—Եէրլի իսպիրթօլար հագգընտա իճրաեի միւզաքէրեէ մէէմուրէն, Իսպիրթօ թիւճճարըյլա թիւճճարը մէօթէպէրէի սաեիրէտէն միւրէքքէպ օլարագ, Ցէրսատէթտէ թիճարէթ օտասը նէզտինտէ թէչէքքիլ իտէն գօմիսիօն, կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ տախի իճթիմա իտէրէք եէրլի իսպիրթօեա մէվզու օլան ըիսումրէֆ օլունտուղու հալտէ մաժուլաթը էճնէպլիյեեէ ըէգապէթ իտէպիլիպ, իտէմէեէճէկի հագգընտաքի միւզաքէրաթընա տէվամ իլէ, պու պապտէ Իզմիր թիճարէթ օտասընտան թալէպ օլունան մալիւմաթն վիրուտինէ ինթիզարէն, միւզաքէրաթն իքմալի պաչգա կիւնէ թալիգ գըլընարը մէսմու տուր.

—Կէմիէեիք գաղասընն Գարբագլը քէօյիւնտէն, Ֆէյզի օղլու Ապտի նամ քիմէսնէ, կիճէ սաաթ իքիտէ, գահվէխանէտէ պուլունտուղու, վէ հարէմի տախի խանէսի տէրունինտէ իչիյլէ մէչղուլ օլտուղու սըրատա 4 եաչլարընտա օղլու Հիւսէեին, հէր նասընա պապասը մէրգում Ապտինին օտատա պուլունտուրտուղու գուրչունա տօլու չիֆթէ թապանճասընը էլինէ կէ [illegible] օյնամագտա իքէն գաղաէն [illegible] ալմասըյլա, իչինտէն չրգան [illegible] մէզքիւր օտատա պուլու. [illegible] եաչլարընտա գրզընն ալ. [illegible] սապէթլէ. ալմըշ օլտուղու [illegible] 18 սաաթ սոնրա միւ. [illegible] վէֆաթ էյլէտիկի իչար իտիլմիշտիր.

ԹԻՖԹԻՔ ԲԻԵԱՑԱՐ

Լիրա 100 ղուրուշ հիսապըյլա Պէյ Բազարընը օգկասը 20, Նալլու Խանը 19 ½, Կէրէքէշ Էնգարէ Էսկի Շէհիր, Գասթամունի, Սիվրիհիսար, Գարահիսար, Եոզգատ 19ար ղուրուշտան, վէ Դօնեա 16 ղուրուշտա վէ ըէնքլի վէ իքինճի իչիւն քիեացա օլմաեըպ, էտնա (գապա) 10 վէ Վան 12 ղուրուշա Վան մախլուլթ իչիւն բիեացա եօգտուր.

ԲԻՍԱՑԱ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Նոյեմբեր 13

Գօճսօլիտե	Ղրշ. փրյ.
Պու սաաթահ աչըլտը	24 18½
Սէրի Ա . . . . Լ. Ի.	56 62
» Գ . . . . » »	34 75
» Ս . . . . » »	23 87
Թահվիլաթը Օսմանիյէ .	89 35
Շըմէնտըֆէր Ֆր.	90

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ

Պանգ Օթման. . . Լ. Օ.	591 50
Գրէսթ Լիոնէ . . . . »	767 50
Ըէժի . . . . . » »	17 39
Թրամվայ Լր.	587

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱԹԼԱՐԸ

Օսմ. լիր. 100 ղշ. տան	Ղշ. Փր.
Սիմ մէհիտիյէ	108 4
Մէթալիք	98
Պէհլիք	106
Ալթընըզ	102 20
Ինկիլիզ լիրասը	110 8
Ֆրանսըզ »	87 18
Ռօլ	89 35
Թասֆիյէ	18
Գարպօն գաեիմէսի . .	8 70

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110 5
Փարիս	22 90

ԻԼԱՆ

Պօղազ իչինտէ, Պօեաճի քէօեիւնտէ վաբօր իսկէլէսինտէն իքի սագըգա մէսաֆէտէ, Շէվքէթ բաշա արսասը տինմէքլէ մարուֆ, 60 վէ 62 նօմէրօլար իլէ մուրագգամ, պիր թարաֆը լէպիտէրեա, վէ պիր թարաֆը Պալթա լիմանը ճատտէսի, վէ պիր թարաֆը Գօրու ճատտէսի, վէ պիր թարաֆը թարիդիամ իլէ մահտուտ, ճէվան, 30,000 զըրա մըգտարը, հավատար վէ լաթիֆ, վէ հէր ճիհէթի տէնիզէ նազը արսա, վէ պաղչէնին տախիլինտէ, վէ սահիլի տէրեատա իքի գաեըգխանէ վէ 5 խաթվէ իլէրուտէ իքի օտա վէ պիր թաչ օճաղը, վէ իքի քէպիր գուեու, վէ քէղա արսաի մէզքիւրէ տախիլինտէ, իքի ճէսիմ սահրինճ, վէ տէօրտ հավուզ, վէ պիր քեարկիր ախըր, վէ իքի օտալը պիր քէօշք, վէ իքի սուխաղինէսի, վէ պիր պուչուգ մասուրա մալ լեզիզ, վէ պիլ ճիւվէ էշճարը միւսմէրէ վէ զայրի միւսմէրէսի, վէ ճէվանիպի էրպասը տիվար իլէ մուհաթ օլարագ, մէզքիւր տիլքիւշա արսա սաթըլըգ օլտուղունտան, թալիպ օլանլարա թօքտան, վէ եախօտ բարչա բարչա ֆիրուխթ օլունաճաղը մուգատտէմա նէշր ու իլան իտիլմիշ իսէտէ, մահէլլի մէզքիւրուն, պու տէֆտա բարչա բարչա օլարագ սաթըլմասը գաթիէն գարարլաչտըրըլմըշ, վէ ի ճապ իտէն խարիթասը տախի թանզիմ գելընմըշ օլտուղունտան, սաթըլան արսանը պէտէլի, էմիրեէթ սանտըղընա թէսլիմ օլունաճաղը, վէ թէսհիլաթը միւմքինէ տախի իճրա օլունաճաղընտան, վէ արսաի մէզքիւրու, վէ խարիթասընը կէօրմէք արզու իտէնլէրին, գարեէի մէզքիւրէտէ. Էմիրեէթ սանտըղը միւտիրի, էսպագ Ֆրէնք զատէ սատատ. Ցակոբ էֆէնտիեէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր.

* *

Մէքթէպի Միւլքիյեէի Շահանէ մէէզունլարընտան վէ էզքիեաի էվլատը վաթանտան օլուպ, սայէի Շահանէտէ միւտտէթի մէտիտէ գաղա գաիմմագամլըղը էթմիշ վէ մուամէլաթը բէսմիեէյի պիլիֆիլ տախի կէօրմիշ պուլունան, Վարդան Ս. Եըլտըզեան էֆ. պու տէֆա իսթանպոլտա Նուրի Օսմանիեէ ճատտէսինտէ աչմըշ օլտուղու քիթապխանէտէ, հէր նէվի իսթիտանամէ վէ լաեիհա վէ տէվարիրի բէս միեէեէ թագտիմի լազըմ կէլէն հէր նէվի էվրագ վէ մուհարբէրաթը տախի քէմալը տըգգաթլէ թանզիմ, վէ հէր նէվի թէչէպպիւսաթը նաֆիա վէ մէճատին իչին ըուխսաթնամէ վէ եա իմթիեազ ալմագ իսթէեէն զէվաթա գավանին վէ նըզամաթը սէնիյէ տաիրէսինտէ իրաեի թուրուգա, վէ պու եօլտա թէչէպպիւստէ պուլունաճագ զէվաթտան արզու իտէնլէրէ տէվարի աիտէսի նէզտինտէ վէքեալէթ հազրը օլտուղու վէ ֆուգարա իչիւն տա ճիւմա կիւնլերի սաաթ պէչտէն օնա գատար մէճճանէն եազը եազմաղա հազրը պուլունտուղու վէ միւսաթլէյհին զէքեա վէ սըտգ ու իսթիգամէթի մաթպաամըղճա տախի մալիւմ վէ մուսատտագ իտուկի, վէ էֆէնտիի միւսաթլէյհէ միւրաճաաթ պուեուրաճագ զէվաթը, մէճմուն գալաճագլարը իլան օլունուր.

Պէյօղլունտա պիւեիւք ճատտէտէ վագը, թագսիմէ եագը 63 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ ՄԷՃՄՈՒԱՑԻ ԱԽՊԱՐ մաթպասը գարուսունտա, արզու օլունան չէքլ վէ կիւզէլլիքտէ տիւեիւն, թէպրիք վէ ճէնաղէ չինէքլերի թէրթիպ իտիլմէքտէ, վէ սաեիրլերէ նիսպէթլէ տահա էհվէն սուրէթտէ վերիլերէք, միւշթերիլեր մէճմուն իտիլմէքտէ տիր.

1894

ԿԱՂԱՆԴ ԿԱՄ ՆՈՒԻԷՐ

ՄԱՆԿԱՆՑ. 60է աւելի Պատկերներով զարդարուած, Խըրատներ. Մանկավարժական երգեր, Պատմութիւններ, Գիտական զրօսանքներ, Հանելուկներ, Մանկական զուարճալիքներ. Գլխիկը 60 փրյ. Կազմեալը 2 ղրշ. Հարիւր հատը մէկանց առնողին 40 ղրշ. զեղչ.

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ

ՏԱՐԵՑՈՅՑ 1894

Հրատարակիչ ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Մա մէճմունիյէթ պէհան վէ իլան իտէրիզ քի, պու տէֆա Պէրպէրեան Նշան էֆէնտինին դայրէթի, վէ պազը զէվաթընտա համիյէթլի, պալատաքի սէրնամէ իլէ, վէ 368 սահիֆէտէն իպարէթ օլտուղու հալտէ պիր Օրացոյց թապ ու նէշր իտիլէրէք, եալընըզ 6-շար ղուրուշա սաթըլմագտա տը.

Մանզումէմիզին 1 նիւմէրօտան 2100 նիւմէրօյա գատար, վէ հէր պիր 300 նիւսխէսի պիրլիքտէ ճիլտլէնմիշ, եանի ճէման 7 ճիլտ օլտուղու հալտէ ֆիրուխթ ոլունաճագ օլտուղունտան, թալիպի օլան զաթըն մաթպաամըզա միւրաճաաթ իյլէմէսի իլան օլունուր.

ԱՐՈՒԵՍՏ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶՈՒԹԵԱՆ

Ուսանելի 10 օրէն

Ցօրէնէ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԲԱԲԱՐԵԱՆ

Գին 2 ղրուշ

Կեդրոնատեղին է «Ծաղիկ» չաբաթաթերթի խմբագրատունը, Կ. Պոլիս, Պահչէ գարու, Շէյլեիլ Խալայ խան.

Պաղչէ գարուսընտա ճէլալ պէյ խաղը իթթիսալինտէ ԵՍՎՐՈՒԵԱՆ վէ ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ էֆէնտիլերին 10 նիւմէրօյու Իտարէ չաեը նամ մաղազալարընտա ճավանըն վէ Զինին էն ալէա վէ նէֆիս չայլարընտան քիւլլիյէթլի սըֆարըշլար կէլմիշ տիր. Պունլարըն լէզզէթի, նէֆասէթի, հասսիյէթ վէ էհվէնիեէթի ճիհէթի իլէ հէրքէսէ ըէգապէթ իթմէքտէ վէ բազարլըղա մահալ պըրագմագսըզըն միւշթերիլեր մէճմուն իտիլմէքտէ տիր.

Մէզքիւր չայլարտան մէմալիքի Շահանէնին պիլ ճիւմլէ չայճը տիւքքեանլարընտա պուլունուր.

Պալատէքի ալէտմաթը Ֆարիգանը չըգմըշ օլան թագլիտինտէն սագընըլարագ թավսիյէ էտիլիր.

ՆՈՐ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1894

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐ. Դ. ՊԱՂՏԱՍԱԼԵԱՆ

14, Սալթան Համամ ճաստէսի 14.

Սոյն Օրացոյցն որ հրատարակուած է Հայ սարակաց Կրօնութեան Նախարարութեան հրամանաւ կը պարունակէ ի դիւրութիւն եկեղեցական երգեցողութեան աւուր պաշտաման բոլոր շարականներն ճօգրիս ըստ կարգաւոր Թեան Տօնացուցի.

Որպէսզի Օրացոյցն առ հասարակ ամէն կարգի ազգայնոց օգտակար հանդիսանայ, ձոխացեալ է Վիճակագրական այլ եւ այլ կարեւոր ծանօթութեամբք, ինչպէս Օսմանեան կայսրութիւն, Աւազանի Կայսերական պալատան, Նախարար Բ. Դրան, Մեծ Պաշտօնատարք Մայրաքաղաքիս, Հիմնական ատարք բանակաց, Կուսակալք նահանգաց եւն. Ցառուկ կառավարչութիւնք. Օսմանեան Դեսպանք եւ Նուիրակք յօտար երկիրս, Դեսպանք եւ Հիւպատոսք օտար Տէրութեանց ի Կ. Պոլիս եւն. Ընդհանուր ցանկ Հայազգի Ասպիճանաւորաց եւ Պաշտօնէից Օսմ. Տէրութեան.—Հայրապետութիւն Հայոց, Պատրիարքութիւն Հայոց Թուրքիոյ, Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւն, Տեսուչ Խորհուրդ եւն. Պատրիարքութիւն Ս. Երուսաղէմի, Առաջնորդութիւնք ի Թուրքիա, Հովուութիւնք եւ Կաթողիկոսութիւնք. Ասոնցմէ զատ կը պարունակէ նաեւ ընդհանուր ցանկ մը համայն Կաթողիկոսաց, Պատրիարքաց, Եպիսկոպոսաց եւ Վարդապետաց՝ որ ի Թուրքիա, ի Ռուսասան, ի Պարսկասան եւ այլուր յորում նշանակուած են ծեռնադրութեան կարգաւ որ Կաթողիկոսէ ծեռնադրուիլը եւ այժմ հոս պաշտօնավարելը կամ հոս բնակիլը. Իսկ Վարդապետները նշանակուած են այրուբէնի կարգաւ, բոլոր մանրամասնութեամբ. — Հովուական Հայ Հասարակութիւն, Կաթողիկոս - Պատրիարքութիւն, Արքեպիսկոպոսութիւնք, Եպիսկոպոսութիւնք, Կեդր. Վարչութիւն. — Բողոքական հայ հասարակութիւն. Ազգասէրութիւն. եւ եկեղեցական միութիւնք. — Պատրիարքունք եւ ազգասէր. — Ընդհանուր ցանկ հայ բժշկաց իրենց բնակութեան տեղերով.—Հայ փաստաբանք Օսմանեան եւ խառն դատարանաց, իրենց հասցէներով. — Ազգ.

ԳԻՆ 40 ՓՐՅ.